

A Comparison of Learning Achievement, Attitude and Opinion towards Learning the Subjects of House-Work and Nutrition among Groups of Primary Student Learning with Demonstration, Free Planning, and Combined Demonstration with Free Planning Teaching Methods

Lawan Srisilapanant

ABSTRACT

The objectives of this research were to development of the integrated curriculum and learning plan, the document of the integrated curriculum and learning plan for the subject of House-work and Nutrition and to compare the learning achievement, attitude towards learning, and opinion towards studying the 2 subjects of House - work and Nutrition among groups of students learning with 3 different teaching methods (i.e., demonstration, free planning, and combined demonstration with free planning). The research sample consisted of 120 Grade 5 students in the year 2006 at Chulalongkorn University Demonstration Elementary School, randomly selected from 238 students enrolled in the elective subjects of House - work and Nutrition with 60 students from each subject. They were randomly assigned into 3 experimental groups, 40 students in each group. The 10 instrument were 2 lesson plans, 2 test forms, 3 sets of questionnaires, observational form, performance skills evaluation forms, attitude measuring scale, and performance assessment form, statistical analyses were descriptive statistics, t-test, and ANOVA. The research findings were 1) According to the result of the development of the integrated curriculum and learning plan, the document of the integrated curriculum and learning plan for the subject of House-work and Nutrition with 4 learning contents was focus on students' happy learning, self potential-finding by practicing, free presentation and planning. The students' skills and their attitude towards the studying of the sampling groups was higher than the normal group at significant. 2) The students receiving 3 methods of teaching had higher post - test means than pre - test means in learning achievement at .05 significant level ; and 3) The students studying different subjects, had different mean in learning achievement, and the students studying with different teaching methods had different mean in attitude towards learning and opinion towards studying the subjects of House - work and Nutrition at .05 significant level, respectively.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และ ความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วย วิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

ลาวัลย์ ศรีศิลป์นันท์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้ วิชา
งานบ้านและวิชาโภชนาการ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อ
การเรียนระหว่างวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ และระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต
วิธีการสอนแบบวางแผนอิสระ และวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ กลุ่มนักเรียนตัวอย่างที่
ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายประถม ปีการศึกษา 2549 จำนวน 120 คน ที่สุ่มเลือกจากนักเรียนที่เรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ
จำนวน 238 คน เป็นนักเรียนที่เรียนวิชางานบ้าน 60 คน และวิชาโภชนาการ 60 คน กลุ่มตัวอย่างถูกจัด
เข้ากลุ่มทดลอง โดยการสุ่มแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวม 10 ชุด ได้แก่
แผนการจัดการเรียนรู้ 2 แผน แบบทดสอบความรู้ 2 ชุด แบบสอบถาม 3 ชุด แบบสังเกตการปฏิบัติงาน
แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบวัดเจตคติต่อการเรียน และแบบประเมินพฤติกรรม สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติบรรยาย การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า
1) ผลการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการและแผนการจัดการเรียนรู้ ได้เอกสารหลักสูตรแบบบูรณาการและ
แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 4 สาระการเรียนรู้ ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ
ที่เน้นความสำคัญของการเรียนอย่างมีความสุข ได้ค้นพบศักยภาพของตนเองจากการปฏิบัติ มีอิสระในการ
แสดงความคิดเห็นและการวางแผน ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนด้านทักษะการปฏิบัติงาน และเจตคติที่ดีต่อ
การเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าในกลุ่มที่มีการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอน
ทั้งสามวิธี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียน
ที่เรียนวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน และนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีที่ต่างกัน
มีค่าเฉลี่ยเจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ตามลำดับ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ได้จัดการเรียนการสอน ตามแนวทาง หลักสูตร FUN FIND FOCUS โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ได้เรียนอย่างสนุกสนาน ค้นพบ ความต้องการของตน และเลือกเรียนวิชาตามความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนใน สิ่งที่ตนเองสนใจและมีความถนัด คณะครู ผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จึงได้จัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียนรักการทำงาน เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่องาน และให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในหลาย กิจกรรมเกี่ยวกับงานอาชีพ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานอย่างมีเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ นักเรียนเห็นคุณค่าของงาน และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ที่รู้จักตนเอง แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับตนเอง ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนวิชา งานบ้านและวิชาโภชนาการ อันเป็นวิชาในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ จึงได้พัฒนาการจัดการเรียน การสอนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ โดยใช้วิธีการสอน แบบวางแผนอิสระให้นักเรียนมีอิสระใน การเลือก ไปสู่ทางแห่งการเรียนรู้ได้ถูกต้องอย่างมีความสุข และพัฒนาตนเองได้ถูกต้องได้ปฏิบัติจริง และมีโอกาสวางแผนประสานงานและทำงานร่วมกันกับเพื่อน ตามข้อเสนอของ กระทรวงศึกษาธิการ (2543) และสอดคล้องกับแนวคิดของ Driver และ Bell (1986) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ เป็น กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียน และนักเรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งที่พบเห็นกับความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม ซึ่งจะทำให้นักเรียนสร้างความรู้โดยผ่านกระบวนการคิด ด้วยตนเอง การสร้างความรู้เองได้ทำให้เกิดความเข้าใจ ความรู้ใหม่จากการสร้างจะสามารถเชื่อมโยง กับความรู้เดิม และถูกจัดเก็บไว้ในความทรงจำระยะยาว ทำให้สามารถจำได้ถาวร นำไปใช้ได้ เรียกว่า เป็นการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างวิธีการสอนใหม่ คือ วิธีการสอนแบบอิสระที่พัฒนาขึ้นกับวิธีการสอนแบบสาธิต และวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับ แบบวางแผนอิสระ ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ผลการจัดการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียน ผู้วิจัยเชื่อว่า ผลการวิจัยน่าจะเป็น ประโยชน์ต่อครูผู้สอนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ได้นำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อันจะ ช่วยให้เกิดผลการศึกษาของนักเรียนก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

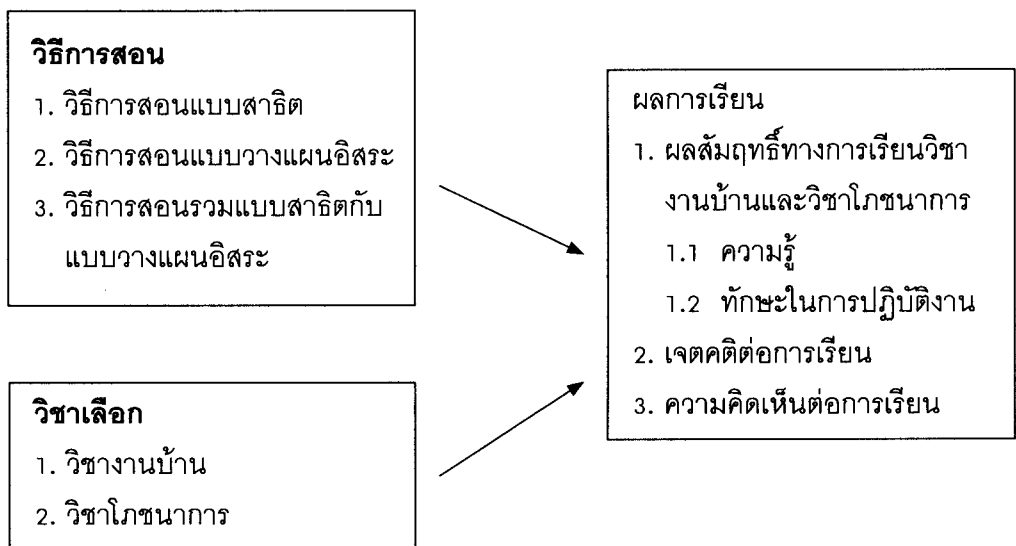
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้ วิชางานบ้านและวิชา โภชนาการ

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติต่อการเรียน ความคิดเห็นต่อการเรียน
ของนักเรียนระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนต่างกัน 3 วิธี คือ วิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบ
วางแผนอิสระ และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ และเรียนวิชาต่างกัน 2 วิชา คือ
วิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ

กรอบแนวคิดและสมมติฐานวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
จากการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
รวม 42 เรื่อง ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ ใช้แผนการวิจัยเชิงทดลอง มีการวัดก่อน
และหลัง และศึกษาตัวแปรตามหลายตัว ดังตัวอย่างงานวิจัยของ จิตต์ตรา เกตุแก้ว (2543) Moore
(1995) สุปรานี พูนประสิทธิ์ (2546) สุริยาภรณ์ ชฎพลชัย (2547) Walters (2006) จากผลการ
ศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยนำตัวแปรตามที่สำคัญมาใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปรต้น 2 ตัวแปร คือ
ตัวแปรวิธีการสอน 3 วิธี คือ 1) วิธีการสอนแบบสาธิต 2) วิธีการสอนแบบวางแผนอิสระ และ
3) วิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ และตัวแปรวิชาเลือกแยกเป็น 2 ตัวแปรย่อย คือ
1) วิชางานบ้าน และ 2) วิชาโภชนาการ ตัวแปรตาม ที่เป็นผลซึ่งเกิดขึ้นกับนักเรียน มี 3 ตัวแปร
คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) เจตคติต่อการเรียน และ 3) ความคิดเห็นต่อการเรียน ดังกรอบ
แนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เนื่องจากการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ วิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ เป็นวิธีการสอนที่มีขั้นตอนแตกต่างกัน และให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกัน (ลาวัลย์ ศรีศิลปนันท์, 2540, 2542; ลักษณะ สมเชื้อ, 2524; Driver & Bell, 1986; Piaget, 1970) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำวิธีการสอนทั้ง 3 วิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีความแตกต่างกันในบางขั้นตอนหรือกิจกรรม ดังเช่น วิธีการสอนแบบสาธิต โดยการสอน หรือการจัดการเรียนรู้ที่ทำตามลำดับขั้นตอน โดยผู้สอนแสดงวิธีการทำงานประกอบคำอธิบายเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด ผู้สอนและผู้เรียนสามารถถามตอบได้ตลอดเวลาที่มีข้อสงสัย หรือข้อชี้แนะผู้เรียนสามารถเห็นขั้นตอนการทำงานได้ชัดเจน เพราะเป็นวัสดุอุปกรณ์ของจริง วิธีการสอนแบบวางแผนอิสระ โดยการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้สอบถามความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้หรือต้องการทำ ซึ่งผู้เรียนไม่เคยปฏิบัติมา วิธีการเรียนการสอนผู้สอนจะให้อิสระกับผู้เรียนในด้านความคิดอย่างอิสระ ทั้งในด้านรูปลักษณะของผลงาน ส่วนตกแต่ง ขั้นตอนการทำ โดยถ้าผู้เรียนมีข้อสงสัยหรือปัญหาสามารถถามหรือขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้ และวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ โดยการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ที่ทำตามลำดับขั้นตอน โดยผู้สอนแสดงวิธีการทำงานประกอบคำอธิบายเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด ผู้สอนและผู้เรียนสามารถถามตอบได้ตลอดเวลา และหลังจากเรียนโดยวิธีการสอนแบบสาธิตแล้ว ผู้สอนจะให้อิสระกับผู้เรียนในด้านความคิดอย่างอิสระในด้านรูปลักษณะของผลงาน ส่วนตกแต่งขั้นตอนการทำงาน โดยถ้าผู้เรียนมีข้อสงสัยหรือปัญหาสามารถถามหรือขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานวิจัยไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติงาน วิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ ได้ผลดีกว่าการสอนแบบสาธิต และการสอนแบบวางแผนอิสระ
2. เจตคติต่อการเรียนวิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนรวมแบบสาธิต กับแบบวางแผนอิสระได้ผลดีกว่าการสอนแบบสาธิต และการสอนแบบวางแผนอิสระ
3. ความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระได้ผลดีกว่าการสอนแบบสาธิต และการสอนแบบวางแผนอิสระ

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ปีการศึกษา 2549 ที่เลือกเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ จำนวนทั้งหมด 238 คน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 120 คน ที่สุ่มเลือกมาจากกลุ่มประชากรแบ่งเป็นนักเรียนที่เรียน วิชางานบ้าน จำนวน 60 คน วิชาโภชนาการ จำนวน 60 คน กลุ่มตัวอย่างถูกจัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 40 คน โดยการสุ่ม

2. ตัวแปรและขอบเขตของข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ตัวแปรต้นมี 2 ตัวแปร ตัวแปรแรก คือ วิธีการสอน วิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ วิธีการสอนแบบสาธิต วิธีการสอนแบบวางแผนอิสระ และวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ ตัวแปรที่สอง คือ วิชาเลือก แบ่งเป็น 2 วิชา คือ วิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ

2.2 ตัวแปรตามมี 3 ตัวแปร ตัวแปรแรก คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ในการเรียน และด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ตัวแปรที่สอง คือ เจตคติต่อการเรียน และ ตัวแปรที่สาม คือ ความคิดเห็นต่อการเรียน

3. เครื่องมือวิจัยมี 10 ชุด ชุดแรก คือ แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 4 สาระการเรียนรู้ ดังนี้ วิชางานบ้าน ได้แก่ สาระการเรียนรู้ บ้านน่าอยู่และสร้างสรรค์ของใช้ในบ้าน วิชาโภชนาการ ได้แก่ สาระการเรียนรู้ อาหารจานด่วนจานเด็ดและอาหารเพื่อสุขภาพ เครื่องมืออีก 9 ชุด ได้แก่ แบบทดสอบความรู้ 2 ชุด แบบสอบถามภูมิหลัง และความคิดเห็นต่อการเรียน 3 ชุด แบบสังเกตการปฏิบัติงาน แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบวัดเจตคติต่อการเรียน แบบประเมินพฤติกรรม เครื่องมือทุกชุดมีการตรวจสอบคุณภาพด้านเนื้อหาสาระ

4. การทดลอง ใช้เวลาประมาณ 9 สัปดาห์ ของภาคต้น ปีการศึกษา 2549 การออกแบบการทดลองเป็นแบบแผนการทดลองแบบสุ่มมีการวัดก่อนและหลังและมีกลุ่มควบคุม (randomized pretest-posttest, control group experimental design) เครื่องมือวิจัยส่วนที่เป็นแบบสอบถาม วิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการ มีความเที่ยงของ Cronbach เท่ากับ 0.612 และ 0.492 ตามลำดับ แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพระดับปานกลาง

5. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 คัดเลือกและแบ่งกลุ่มนักเรียน ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ

5.2 ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อชี้แจงจุดประสงค์ ข้อตกลงของการเรียนการสอนโดยวิธีการสอนแบบสาธิต วิธีการสอนแบบวางแผนอิสระ และวิธีการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

5.3 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน เพื่อเก็บข้อมูล ตามแผนการจัดการเรียนรู้

5.4 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างไว้ เป็นเวลา 18 คาบ 9 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนเองทั้ง 3 กลุ่ม ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ

5.5 สังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียนตามแบบประเมินภาคปฏิบัติทุกคาบเรียน ทั้ง 2 วิชา

5.6 เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ไปทำการทดสอบกับตัวอย่างประชากร และข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ และความคิดเห็นของวิธีการสอนแต่ละวิธี เมื่อผู้วิจัยสอนจบ เพื่อเก็บข้อมูลครั้งสุดท้ายระหว่างการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสังเกต รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบทดสอบ แบบวัด และแบบสังเกตพฤติกรรม ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลในข้อ 5 มาวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยสถิติบรรยาย การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจัดทำรายงานดังรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

ภาพ 2 การจัดกิจกรรมในห้องเรียน

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้ ได้เอกสารหลักสูตรแบบบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 4 สาระการเรียนรู้ ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ สำหรับหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 รายวิชา เน้นความสำคัญของการเรียนอย่างมีความสุข ได้ค้นพบศักยภาพของตนเองจากการปฏิบัติ มีอิสระในการแสดงความคิดและการวางแผน ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนด้านทักษะการปฏิบัติ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าในกลุ่มที่มีการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ

2. ผลการทดลองใช้วิธีการสอน 3 วิธี ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนา สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ในการเรียนในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการก่อนและหลังได้รับการสอนในแต่ละวิธีสอน พบว่านักเรียนที่ได้รับวิธีสอนแบบสาธิต สอนแบบวางแผนอิสระ และสอนรวมแบบสาธิตกับวางแผนอิสระ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ หลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ในวิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการของกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ และวิธีสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

วิชา	วิธีสอน	ก่อนเรียน			หลังเรียน			t	p
		n	M	SD	n	M	SD		
งานบ้าน	วิธีสอนแบบสาธิต	20	9.450	2.874	20	14.350	3.100	-8.801**	.000
	วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ	20	8.550	1.905	20	13.950	2.523	-8.935**	.000
	วิธีสอนรวมแบบสาธิตกับวางแผนอิสระ	20	9.600	2.088	20	14.450	2.417	-10.282**	.000
โภชนาการ	วิธีสอนแบบสาธิต	20	9.600	1.875	20	14.250	2.673	-7.933**	.000
	วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ	20	8.550	2.212	20	14.400	2.563	-9.551**	.000
	วิธีสอนรวมแบบสาธิตกับวางแผนอิสระ	20	8.900	1.944	20	15.150	2.412	-8.003**	.000

** p < .01

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้และด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ระหว่างวิชาและวิธีสอนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาและวิธีสอนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักเรียนที่เรียนวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะในการปฏิบัติงาน แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งวิชาโภชนาการมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะในการปฏิบัติงานสูงกว่าวิชางานบ้าน ส่วนนักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ดังตาราง 3

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกตามวิชาและวิธีสอน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	วิชา	วิธีสอน											
		สาธิต			วางแผนอิสระ			รวมแบบสาธิตกับวางแผนอิสระ			รวม		
		N	M	SD	N	M	SD	N	M	SD	N	M	SD
ด้านความรู้ในการเรียน	งานบ้าน	20	14.350	3.100	20	13.950	2.523	20	14.450	2.417	60	14.250	2.659
	โภชนาการ	20	14.250	2.673	20	14.400	2.563	20	15.150	2.412	60	14.600	2.539
	รวม	40	14.300	2.857	40	14.180	2.521	40	14.800	2.409	120	14.430	2.595
ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน	งานบ้าน	20	45.700	2.473	20	45.900	2.654	20	44.500	2.705	60	45.370	2.642
	โภชนาการ	20	47.850	0.745	20	47.900	0.641	20	47.700	0.865	60	47.820	0.748
	รวม	40	46.770	2.106	40	46.900	2.158	40	46.100	2.560	120	46.590	2.292

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนวิชา และวิธีสอนต่างกัน

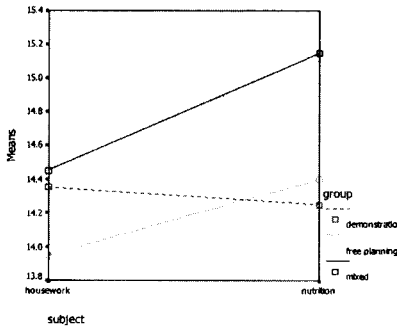
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านความรู้ในการเรียน	วิชา	3.675	1	3.675	.533	.467
	วิธีสอน	8.750	2	4.375	.635	.532
	วิชา*วิธีสอน	3.350	2	1.675	.243	.785
	ความคลาดเคลื่อน	785.550	114	6.891		
	รวม	801.325	119			
ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน	วิชา	180.075	1	180.075	48.698**	.000
	วิธีสอน	14.817	2	7.408	2.003	.140
	วิชา*วิธีสอน	8.550	2	4.275	1.156	.318
	ความคลาดเคลื่อน	421.550	114	3.698		
	รวม		119			

Test of homogeneity of variances (F = 0.345 , df₁ = 5, df₂ = 114, p = .885)

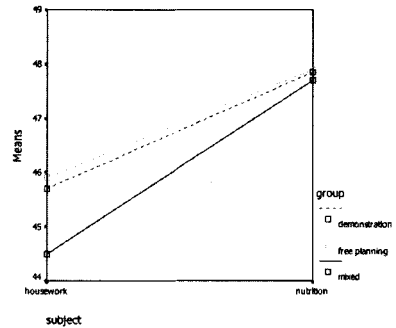
Test of homogeneity of variances (F = 14.844 , df₁ = 5, df₂ = 114, p = .000)

**p < .01

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
 ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
 และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

ภาพ 3 กราฟค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านความรู้ในการเรียน จำแนกตาม วิชาและวิธีสอน

ภาพ 4 กราฟค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน จำแนก ตามวิชาและวิธีสอน

2.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียน ระหว่างวิชาและวิธีสอนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งวิธีสอนรวมแบบสาธิตกับวางแผนอิสระทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนแตกต่างจากวิธีสอนแบบสาธิต ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนที่มีวิชาและวิธีสอนต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่
วิชา	4.033	1	4.033	.116	.734	
วิธีสอน	214.617	2	107.308	3.090*	.049	วิธีสอนแบบสาธิต ≠ วิธีสอนรวมแบบ
วิชา*วิธีสอน	.817	2	.408	.012	.988	สาธิตกับแบบวางแผนอิสระ
ความคลาดเคลื่อน	3958.900	114	34.727			
รวม	4178.367	119				

Test of homogeneity of variances (F = 1.424 , df₁ = 5, df₂ = 114, p = .221)

*p < .05

2.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียน ระหว่างวิชาและวิธีสอนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งวิธีสอนรวมแบบสาธิตกับวางแผน

อิสระ วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ ทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนแตกต่างจากวิธีสอนแบบ
 สหกิจ ดังตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเรียนที่มีวิชา และวิธีสอน
 ต่างกัน

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่
วิชา	.000	1	.000	.000	1.000	
วิธีสอน	344.867	2	172.433	11.924**	.000	วิธีสอนแบบสหกิจ ≠ วิธีสอนแบบ วางแผนอิสระ
วิชา*วิธีสอน	.000	2	.000	.000	1.000	วิธีสอนแบบสหกิจ ≠ วิธีสอนรวม
ความคลาดเคลื่อน	1648.600	114	14.461			แบบสหกิจกับ แบบวางแผนอิสระ
รวม		119				

Test of homogeneity of variances (F = 2.134 , df₁=5, df₂=114, p = .066)

**p < .01

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการอภิปรายตามผลการวิจัย เป็น
 2 ประเด็น ประเด็นแรก คือ ผลการพัฒนาหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในวิชา
 งานบ้าน ประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ 2 สาระการเรียนรู้ และวิชาโภชนาการ 2 สาระการเรียนรู้
 เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร FUN FIND FOCUS ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม
 หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 2 รายวิชา เน้นความสำคัญของการเรียนอย่างมีความสุข
 ได้ค้นพบศักยภาพของตนเองจากการปฏิบัติ มีอิสระในการแสดงความคิดและการวางแผน ส่งผลให้
 นักเรียนมีผลการเรียนด้านทักษะการปฏิบัติ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่าในกลุ่ม
 ที่มีการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนประเด็นที่สอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการทดลองใช้
 หลักสูตรและแผนการเรียนรู้อย่างบูรณาการ มี 4 ประเด็น ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ในการเรียน
 ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการก่อนและหลังได้รับการสอนในแต่ละวิธีสอน พบว่า นักเรียนที่ได้รับ
 วิธีสอนแบบสหกิจ วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ และวิธีสอนรวมแบบสหกิจกับวางแผนอิสระมีผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนด้านความรู้ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการหลังเรียน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ด้านความรู้ในวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการที่นักเรียนได้รับ
 วิธีสอนแต่ละวิธี คือ วิธีสอนแบบสหกิจ วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ และวิธีสอนรวมแบบสหกิจกับ

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

วางแผนอิสระ จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น อันจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ดังทฤษฎีพัฒนาการเขาวงกตของ Piaget ที่ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2544) กล่าวว่ามนุษย์มีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัวมาแต่กำเนิด 2 ชนิด คือ การจัดรวบรวม (organization) และการปรับตัว (adaption) โดยที่การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมด้วยกระบวนการซึมซับหรือดูดซึมประสบการณ์ (assimilation) จะทำให้มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ จะทำการดูดซึมประสบการณ์ใหม่ ให้รวมอยู่ในโครงสร้างของสติปัญญา นอกจากนี้ในข้อค้นพบที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ยังสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีตัวแปรจัดการกระทำเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีการปฏิบัติการไม่ว่าจะเป็น การปฏิบัติการโดยบทบาทสมมติ เช่นงานวิจัย ของ สมสุข ศรีสุข (2542) ที่ศึกษาผลการเรียน การสอนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขดัชนี ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากรียนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขดัชนี สูงกว่าการเรียนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติ และงานวิจัยของ สมเดช อารีสวัสดิ์ (2530) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทย และความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้ บทบาทสมมติกับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทบาทสมมติและตามคู่มือครู หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย บทบาทสมมติกับเรียนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ และ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน ระหว่างวิชาและวิธีสอนต่างกัน มีข้อค้นพบสำคัญ สรุปได้ 2 ประการ คือ 1) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนต่างกัน 3 วิธี มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเรียนและ ด้านทักษะในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และ 2) นักเรียนที่เรียนวิชาที่แตกต่างกัน 2 วิชา (วิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการ) มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเรียนไม่แตกต่างกัน แต่มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

เหตุผลที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้านวิธีสอนแตกต่างกัน ทั้ง 3 วิธี มีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งด้านความรู้ในการเรียนและทักษะในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน นั้นอาจอธิบายได้ด้วยเหตุผล 3 แนวคิด คือ แนวคิดแรก วิธีสอนทั้ง 3 วิธี ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความแตกต่างกัน เฉพาะเทคนิคการสอน เนื้อหาวิชา แต่มีความแตกต่างน้อยในด้าน กิจกรรมการปฏิบัติ กล่าวคือ วิธีสอนแบบสาธิต เป็นการสอนตามลำดับขั้น ที่ผู้สอนแสดงวิธีการทำงานประกอบคำอธิบายเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด ผู้สอนและผู้เรียนสามารถถาม ตอบได้ตลอดเวลา ที่มีข้อสงสัย ผู้เรียนสามารถเห็นขั้นตอนการทำงานได้ชัดเจนจากการสาธิตด้วยวัสดุอุปกรณ์ของจริง ทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ เป็นการสอนที่ผู้สอนได้สอบถามความ

ต้องการของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้หรือต้องการทำซึ่งผู้เรียนไม่เคยปฏิบัติมา โดยผู้สอนให้อิสระกับผู้เรียนในด้านความคิดอย่างอิสระทั้งในด้านรูปลักษณะของผลงาน ส่วนตกแต่ง ขั้นตอนการทำ แต่ในขั้นการสอน วิธีการ ถ้าผู้เรียนสงสัยหรือผู้สอนอธิบายขั้นตอนการทำรวมทั้งเปิดโอกาสให้ถามหรือขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้ ส่วนวิธีสอนรวมแบบสาคิตกับวางแผนอิสระ เป็นวิธีที่ผสมผสานกันระหว่าง 2 วิธี จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 วิธี ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติในลักษณะคล้ายคลึงกัน แนวคิดที่สอง คือระยะเวลาในการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้ค่อนข้างสั้น คือประมาณ 9 สัปดาห์ ทำให้ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติวิชาโภชนาการสูงกว่าวิชางานบ้าน ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนมีความสนใจในการประกอบอาหารมากกว่าการทำงานบ้านผู้วิจัยคาดว่า หากมีระยะเวลาในการทดลองมากขึ้น น่าจะได้ผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แนวคิดที่สาม คือ วิชางานบ้าน เป็นปัจจัย 1 ใน 4 ของมนุษย์ จึงมีความจำเป็นที่ต้องรู้จักการจัดการบ้านเรือนเพื่อช่วยตนเองซึ่งงานบ้านเป็นงานที่ปลูกฝังกิจนิสัยที่ดีฝึกให้เด็กมีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานภายในบ้านสามารถทำงานตามขั้นตอนกระบวนการ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และร่วมกับสมาชิกในครอบครัวได้ รู้จักทำความสะอาด การจัดบ้าน ส่วนวิชาโภชนาการเด็กรู้จักวิธีการเลือกอาหาร การปรุงอาหารที่มีประโยชน์ (ลักษณะ สมเชื้อ, 2524) จุดประสงค์เฉพาะวิชาโภชนาการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525) ข้อ 4 กล่าวว่า เพื่อให้สามารถปรุงอาหารคาว หวาน เครื่องดื่มประเภทผลไม้ตามสภาพท้องถิ่น เก็บรักษาและถนอมอาหารอย่างง่าย ๆ ได้ วิชาโภชนาการจึงเป็นเรื่องโภชนาการที่เด็กให้ความสนใจมากกว่างานบ้านและมีผลทำให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ในเชิงการปฏิบัติได้ดีขึ้นกว่าวิชางานบ้าน

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียน ระหว่างวิชาและวิธีสอนต่างกัน พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกันมีค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการเรียนแตกต่างกัน เหตุผลที่เจตคติต่อการเรียนแตกต่างกันระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกันแต่ไม่แตกต่างกันระหว่างนักเรียนที่เรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ อาจเนื่องมาจากความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างวิชาทั้งสองคล้ายคลึงกัน แต่วิธีการสอนทั้ง 3 วิธี แตกต่างกันความแตกต่างของเจตคติในกลุ่มนักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา เนาว์เย็นผล (2544) ที่พบว่า ผลการประเมินเจตคติหลังเรียนต่อวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ใช้การสอนคณิตศาสตร์ด้วยการแก้ปัญหาปลายเปิด มีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และงานวิจัยของฐิติยา เกตุคำ (2551) ที่ศึกษาผลการใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่อง วิธีจัดหมู่ พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับดี เมื่อเทียบกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ จะเห็นได้ว่าเจตคติเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสิ่งเร้า เจตคติอาจเป็นบ่วงหรือลอบ ถ้าบุคคลมีเจตคติบ่วงต่อสิ่งใดก็จะ

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

มีพฤติกรรมที่จะเผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีเจตคติลบก็จะหลีกเลี่ยง เจตคติเป็นสิ่งที่เรารู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อ (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544) ในที่นี้วิธีการสอนที่แตกต่างกันเป็นสิ่งเร้าทางบวกที่ส่งผลต่อเจตคติในการเรียนที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มวิธีสอน

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียน ระหว่างวิชาและวิธีสอนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่นักเรียนที่ได้รับวิธีสอนต่างกันมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียนแตกต่างกัน โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการเรียนของวิธีสอนรวมแบบสาธิตกับวางแผนอิสระมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าวิธีสอนแบบสาธิต และ วิธีสอนแบบวางแผนอิสระ ผลการวิเคราะห์ในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ด้านเจตคติต่อการเรียน ข้อค้นพบนี้อธิบายได้ว่า วิธีสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระเป็นวิธีที่นักเรียนได้รับสิ่งเร้าเต็มรูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบวางแผนอิสระและวิธีสอนแบบสาธิตอย่างเดียว การจัดกิจกรรมการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการสาธิตโดยผ่านการลงมือปฏิบัติจริง แบบที่นักเรียนสามารถคิดโดยอิสระ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม มีบรรยากาศในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กิจกรรมการทำงานเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้อย่างแท้จริงรวมทั้งการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังเช่น กิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าแข่งขันการทำอาหาร เด็กจึงได้เรียนรู้และพัฒนาในทุกด้านอย่างเหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคล เกิดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมถึงสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนที่สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตอย่างเดียวหรือวิธีการสอนแบบวางแผนอิสระอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย วิธีการสอนแบบสาธิตและแบบวางแผนอิสระมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายประถม ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอื่น ๆ ตลอดจนการให้คำแนะนำกับผู้ปกครอง เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียนให้มีผลการเรียนและเจตคติต่อการเรียนดีขึ้น ข้อค้นพบจากการวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนที่พัฒนาขึ้น ที่สำคัญ คือ 1) กิจกรรมการเรียนการสอนแบบวางแผนอิสระที่นักเรียนชอบมากกว่าการทำงานตามกรอบที่ผู้สอนกำหนด และ 2) การทำงานเป็นกลุ่มเป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็ก กลุ่มละ 4-5 คน ซึ่งทำให้สมาชิกทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ช่วยเหลือกันเพื่อที่จะทำงานร่วมกันและสามารถแข่งขันกับกลุ่มอื่น ๆ ได้ เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนได้ทุกรายวิชา

2. การวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนสาธิตกับสถานศึกษาอื่น เพื่อจะได้ทราบว่าคุณลักษณะของนักเรียนที่แตกต่างกัน มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนอย่างไร
2. ควรมีการวิจัยการจัดกิจกรรมการสอนของครูรูปแบบอื่น ๆ ที่เน้นความสำคัญของผู้เรียน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมแต่ละรูปแบบ เพื่อคัดสรรกิจกรรมการสอนเฉพาะรูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียน
3. ควรมีการศึกษาความสนใจและเจตคติต่อและความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้าน และวิชาโภชนาการของนักเรียนต่อเนื้อหามีความคงทนของผลการเรียนรู้มากน้อยเพียงไร
4. ควรมีการศึกษาผลของการใช้รูปแบบ/กิจกรรมการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีต่อผลการเรียนขั้นต้น เช่น ลักษณะการทำงานกลุ่ม ประสิทธิภาพของการทำงานกลุ่ม ผลของการวางแผนอิสระในรูปของความหลากหลายของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2525). *ประมวลศัพท์บัญญัติทางวิชาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จิตต์ตรา เกตุแก้ว. (2543). *การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องโรคเบาหวานของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการเรียนปกติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐิติยา เกตุคำ. (2551). *ผลการใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่อง วิธีจัดหมู่ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2544). *กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิดสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลักขณา สมเชื้อ. (2524). *ปัญหาการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษาปีที่หนึ่ง และสอง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลาวัลย์ ศรีศิลปนันท์. (2540). *เอกสารประกอบการสอน วิชา 2700483 ประสบการณ์วิชาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ◆ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เจตคติ และความคิดเห็นต่อการเรียนวิชางานบ้านและวิชาโภชนาการ ◆
ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต การสอนแบบวางแผนอิสระ
และการสอนรวมแบบสาธิตกับแบบวางแผนอิสระ

- ลาวัลย์ ศรีศิลป์นันท์. (2542). การเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบสาธิตกับวิธีการสอนแบบใช้ใบงาน และวิธีการสอนแบบใช้วิดีโอทัศน์ วิชางานประดิษฐ์และงานช่าง กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเดช อารีสวัสดิ์. (2530). การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสัมพันธ์ที่มีต่อวิชาภาษาไทย และความเชื่อมั่นของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทบาท สมมติ กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมสุข ศรีสุก. (2542). ผลของการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทาง การเรียนคณิตศาสตร์เรื่องเลขดัชนี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุปราณี พูนประสิทธิ์. (2546: บทคัดย่อ). การศึกษามลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบใน การเรียนและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสอน ด้วยชุดการเรียนการสอน 3 แบบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยาภรณ์ ชฎพลชัย. (2547). การเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT กับการเรียนการสอนตามปกติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความคงทนในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Driver, R., & Bell, B. (1986). Students thinking and the learning of science: A constructivist view. *School Science Review*, 67, 443-450.
- Moore, C. D . (1995). *Experiments in exisymmetric supersonic jets*. Retrieved August 31, 2005 from <http://resolver.caltech.edu/CaltechETD:etd-10172005>.
- Piaget, J. (1970). *Six psychological studies*. New York: Random House.
- Walters, J. (2006). Methods of teaching inferring meaning from context. *RELC Journal*. 37(2) : 176-190 Retrieved March 9, 2009, from <http://rel.sagepub.com/cgi/content/abstract/37/2/176>